

HOECHST v. KOMISSIO

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (viides jaosto)

16 päivänä joulukuuta 2004 *

Asiassa T-410/03,

Hoechst AG, kotipaikka Frankfurt am Main (Saksa), edustajinaan asianajajat M. Klusmann ja M. Rüba sekä solicitor V. Turner,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään W. Mölls, O. Beynet ja K. Mojzesowicz, avustajanaan asianajaja A. Böhlke, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

jossa on kyse vaatimuksesta kumota komission 1.10.2003 tekemä päätös K(2003) 3426 lopullinen, joka liittyy EY 81 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan soveltamismenettelyyn (asia COMP/E-1/37.370 — sorbaatit), siltä osin kuin se koskee kantajaa, tai toissijaisesti alentaa kantajalle määrätyn sakon määrää sopivalle tasolle,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Vilaras sekä tuomarit F. Dehousse ja D. Šváby,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Asian tausta

- 1 Komissio katsoi 1.10.2003 tekemässään päätöksessä K(2003) 3426 lopullinen (asia COMP/E-1/37.370 — sorbaatit) (jäljempänä päätös), että useat yritykset olivat rikkoneet EY 81 artiklan 1 kohtaa ja Euroopan talousalueesta (ETA) tehdyn sopimuksen 53 artiklaa osallistumalla yhteisjärjestelyyn sorbaattimarkkinoilla. Näihin yrityksiin kuuluivat muun muassa Hoechst AG (jäljempänä Hoechst) ja Chisso Corporation (jäljempänä Chisso), jonka kotipaikka on Tokio (Japani).

- 2 Komissio päätti tämän vuoksi määrätä sakkoja kyseisille yrityksille. Sakkojen määrän vahvistamiseksi komissio sovelsi suuntaviivoja asetuksen N:o 17 15 artiklan 2 kohdan ja [HT] 65 artiklan 5 kohdan mukaisesti määrättävien sakkojen laskennassa (EYVL 1998, C 9, s. 3) ja tiedonantoon sakkojen määräämättä jättämisestä tai lieventämisestä kartelleja koskeissa asioissa (EYVL 1996, C 207, s. 4).
- 3 Yhteisjärjestelyyn osallistumisen vuoksi Hoechstille määrättiin 99 miljoonan euron suuruinen sakko (päätöksen 3 artiklan b kohta). Tämä sakko ilmensi muun muassa sitä, että Hoechstin väitettiin olleen yhteisjärjestelyn johtohahmo yhdessä Daicelnimisen yrityksen kanssa, jonka kotipaikka on Tokio (Japani) (päätöksen 363–375 perustelukappale). Hoechstin sakkoja kuitenkin lievennettiin 50 prosentilla, koska se oli tehnyt yhteistyötä tutkimuksissa (päätöksen 455–466 perustelukappale).
- 4 Chisson osalta komissio katsoi, että se oli ollut ensimmäinen, joka oli toimittanut ratkaisevat todisteet tutkimuksissa. Tämän vuoksi sille myönnettiin täydellinen sakkoimmunitaetti eikä sille määrätty sakkoa (päätöksen 439–447 perustelukappale).

Menettely

- 5 Hoechst on yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 18.12.2003 toimittamallaan kannekirjelmällä nostanut kanteen, jolla pyritään tämän päätöksen kumoamiseen sikäli kuin se koskee tätä yritystä, tai toissijaisesti tälle yritykselle määrätyn sakon määrän alentamiseen sopivalle tasolle.

- 6 Chisso pyysi 26.4.2004 saada osallistua pääasian oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia.
- 7 Komissio ilmoitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 1.6.2004 toimittamassaan asiakirjassa, ettei sillä ollut huomautettavaa väliintulohakemuksesta.
- 8 Hoechst vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 15.6.2004 toimittamalaan asiakirjalla tätä tuomioistuinta hylkäämään väliintulohakemuksen ja velvoittamaan Chisson korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 9 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 116 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti viidennen jaoston puheenjohtaja siirsi väliintulohakemuksen kyseisen jaoston ratkaistavaksi.

Oikeudellinen arviointi

Asianosaisten lausumat

- 10 Chisso täsmentää ensiksi, että pääasian kanteella pyritään kumoamaan päätös, joka on osoitettu erityisesti Chissolle. Chisso toteaa tämän osalta, että se ilmoitti vapaaehtoisesti komissiolle sorbaattimarkkinoilla olleesta yhteisjärjestelystä ja toimitti tälle tätä koskevia ratkaisevia todisteita. Pelkästään tämä seikka merkitsee riittävän intressin olemassaoloa.

- 11 Chisso esittää myös, että Hoechstin väite, jonka mukaan komissio teki virheen, koska se ei pitänyt Hoechstia ensimmäisenä yhteistyötä tehneenä yrityksenä, koskee suoraan Chissoa. Chisso toteaa tämän osalta, että komissio katsoi perustellusti, että Chisso oli ensimmäinen yhteistyötä tehnyt yritys, kun otetaan huomioon tietyt tosiseikat, joista se muistuttaa. Näin ollen jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien yhtyy Hoechstin väitteisiin, Chisso ei enää täytä täydellisen sakkoimmunitetin ja sakon määrän alentamisen edellytyksiä.
- 12 Hoechst katsoo puolestaan, että päätöksen Hoechstia koskevaa osaa, jota tämä kanne koskee, ei ole osoitettu Chissolle. Vaikka katsottaisiin, että tämä päätös on osoitettu sekä Chissolle että Hoechstile, Chissolla ei Hoechstin mukaan ole perusteltua väliintulointressiä. Hoechst täsmentää tämän osalta, että jos sen vaatimukset tässä kanteessa hyväksytään, päätöksen 3 artiklan b kohdan muuttaminen ei muuta päätöksen muita säännöksiä eikä erityisesti Chissoa koskevia säännöksiä. Hoechst tukeutuu erityisesti asiassa T-15/02, BASF vastaan komissio, 25.2.2003 annettuun määräykseen (Kok. 2003, s. II-213) ja toteaa myös, että non bis idem -periaate estää sen, että komissio ryhtyisi uudelleen päätöksen kohteena olevan rikkomisen aineelliseen arvioimiseen. Vaikka komissio voisi palata päätökseen erityisesti Chisson osalta, Chisson intressi vastustaa tätä uudelleentarkastelua ei missään tapauksessa Hoechstin mukaan olisi suora ja tosiasiallinen vaan ainoastaan välillinen ja mahdollinen.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 13 Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisen kohdan mukaan, jota saman perussäännön 53 artiklan ensimmäisen kohdan perusteella sovelletaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käytävään oikeudenkäyntiin, kaikki, jotka osoittavat, että yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetun asian ratkaisu koskee heidän etuaan, voivat olla väliintulijoina yhteisöjen tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa; tämä ei kuitenkaan koske jäsenvaltioiden keskinäisiä asioita, yhteisöjen toimielimien keskinäisiä asioita eikä jäsenvaltioiden ja yhteisöjen toimielimien välisiä asioita.

- 14 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseisessä määräyksessä esiintyvä käsite ”asian ratkaisu koskee heidän etuaan” on määriteltävä ottaen huomioon vain oikeusriidan kohde ja sen on katsottava tarkoittavan sitä, että nimenomaan vaatimuksia koskevan lopputuloksen — eikä esitettyjen perusteiden tai väitteiden — pitää vaikuttaa suoraan ja tosiasiallisesti asianomaisten etuihin. Asian ”ratkaisulla” tarkoitetaan asiaa käsittelevältä tuomioistuimelta pyydettyä lopullista ratkaisua sellaisena kuin se ilmaistaan tuomiolauselmassa. On muun muassa varmistettava, että riidanalainen toimi koskee suoraan väliintulijaa ja että asiassa annettava ratkaisu koskee varmasti tämän etua. Oikeuskäytännöstä käy myös ilmi, että on tehtävä ero niiden väliintulon hakijoiden, jotka osoittavat, että yksittäinen ratkaisu, joka annetaan kumottavaksi vaaditun tietyn toimenpiteen osalta, vaikuttaa asianomaisen etuihin suoraan, ja niiden väliintulon hakijoiden kesken, jotka osoittavat, että asian ratkaisu vaikuttaa heidän etuihinsa välillisesti heidän tilanteensa ja asianosaisen tilanteen samankaltaisuuden vuoksi (yhdistetyt asiat C-151/97 P(I) ja C-157/97 P(I), National Power ja PowerGen, yhteisöjen tuomioistuimen presidentin määräys 17.6.1997, Kok. 1997, s. I-3491, 51–53 ja 57 kohta; edellä 12 kohdassa mainittu asia BASF v. komissio, määräyksen 26 ja 27 kohta ja asia T-14/00, Ulestraten, Schimmert ja Hulsberg ym. v. komissio, määräys 4.2.2004, Kok. 2004, s. II-497, 11 ja 12 kohta).
- 15 Käsiteltävänä olevassa asiassa on todettava ensiksi, että Hoechst ”vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin — — 1. kumoaa [päättöksen] siltä osin kuin se koskee [sitä] — — 2. toissijaisesti alentaa — — [päättöksessä] määrätyn sakon määrää sopivalle tasolle”.
- 16 Toiseksi on korostettava, että vaikka päätös on laadittu yhden ainoan päätöksen muotoon, sitä on tarkasteltava joukkona yksittäisiä päätöksiä, joissa todetaan niiden yritysten, joille se on osoitettu, osallistuneen kilpailusääntöjen rikkomiseen ja määrätään niille tarvittaessa sakkoja, mikä vahvistetaan muun muassa päätöksen perusteluosassa ja sen 1 ja 3 artiklassa (ks. vastaavasti edellä 12 kohdassa mainittu asia BASF v. komissio, määräyksen 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 17 Kolmanneksi on muistutettava, että silloin, kun yhteisöjen tuomioistuin päättää toimivallan ylitystä koskevasta asiasta, se ei voi lausua kanteen ulkopuolisesta

seikasta. Jos siis henkilö, jolle päätös on osoitettu, päättää nostaa kumoamiskanteen, yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetun asian kohteena ovat vain tätä adressaattia koskevat päätöksen osat. Muita adressaatteja koskevat osat, joita ei ole riitautettu, eivät puolestaan ole yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetun asian kohteena (asia C-310/97 P, komissio v. AssiDomän Kraft Products ym., tuomio 14.9.1999, Kok. 1999, s. I-5363, 52 ja 53 kohta ja asia C-239/99, Nachi Europe, tuomio 15.2.2001, Kok. 2001, s. I-1197, 24 ja 25 kohta).

- 18 Lopuksi on todettava, että vaikka yhteisöjen tuomioistuinten antamalla kumoamistuomiolla on ehdoton oikeusvoima sekä tuomion tuomiolauselman että sen edellyttämien perustelujen osalta, tämä oikeusvoima ei voi aiheuttaa sellaisen vastaavasta syystä lainvastaisen toimen kumoamista, jota ei ole saatettu yhteisöjen tuomioistuimen arvioitavaksi. Ottamalla huomioon perustelut, joista yhteisöjen tuomioistuimen toteaman lainvastaisuuden täsmälliset syyt ilmenevät, pyritään ainoastaan määrittämään tuomiolauselmassa esitettyjen toteamusten täsmällinen merkitys. Kumoamistuomiossa esitetyn perustelun oikeusvoima ei voi ulottua niiden henkilöiden tilanteeseen, jotka eivät ole olleet asianosaisina oikeudenkäynnissä ja joihin nähden tuomiossa ei siis ole voitu ratkaista mitään (edellä 17 kohdassa mainittu asia komissio v. AssiDomän Kraft Products ym., tuomion 54 ja 55 kohta).
- 19 Tässä tilanteessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio, jolla kumotaan päätös siltä osin kuin se koskee Hoechstia tai muutetaan Hoechstile määrätyn sakon määrää, ei vaikuta Chissoa koskeviin päätöksen säännöksiin.
- 20 Chissolla on näin ollen intressi siihen, että Hoechstin vaatimukset pääasiassa hylätään, ainoastaan sikäli kuin edellä mainittu kumoaminen tai muuttaminen, joilla sitä koskevien päätöksessä esiintyvien toteamusten ja arviointien perusteltavuus asetetaan kyseenalaiseksi, voi mahdollisesti saada komission harkitsemaan uudelleen tälle myönnettyä sakkoimmunitteettia.

- 21 Jopa olettaen, että komissio voisi palata päätöksen niihin säännöksiin, jotka koskevat Chissolle myönnettyä sakkoimmunitaattia, edellä 20 kohdassa tarkoitettu intressi ei ole sellainen, että asian ratkaisu koskisi suoraan ja tosiasiallisesti Chisson etua oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla, vaan enintään välillisesti ja mahdollisesti. Tällaisessa tapauksessa Chisso voisi sitä paitsi aina esittää väitteensä kumoamiskanteessa, jonka se voi nostaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tällaisesta sille epäedullisesta komission päätöksestä (ks. vastaavasti edellä 12 kohdassa mainittu asia BASF v. komissio, määräyksen 37 kohta).
- 22 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että Chisson esittämän intressin ei voida katsoa olevan sellainen, että asian ratkaisu koskisi suoraan ja tosiasiallisesti sen etua yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettulla tavalla. Sen väliintulohakemus on näin ollen hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 23 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan oikeudenkäyntikuluja koskeva ratkaisu annetaan tuomiossa tai määräyksessä, jolla asian käsittely päätetään. Nyt annettavalla määräyksellä päätetään asian käsittely Chisson osalta, joten sen väliintulohakemukseen liittyvistä oikeudenkäyntikuluista on syytä antaa ratkaisu.
- 24 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Chisso on hävinnyt asian, se vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se on veloitettava korvaamaan Hoechstin vaatimusten mukaisesti tästä väliintulomenettelystä aiheutuneet Hoechstin oikeudenkäyntikulut. Koska komissio ei ole esittänyt vaatimuksia tältä osin, se vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

- 1) **Väliintulohakemus hylätään.**
- 2) **Chisso vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se veloitetaan korvaamaan Hoechstin oikeudenkäyntikulut väliintulomenettelyssä.**
- 3) **Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan väliintulomenettelyssä.**

Annettiin Luxemburgissa 16 päivänä joulukuuta 2004.

H. Jung

kirjaaja

M. Vilaras

viidennen jaoston puheenjohtaja